

Mit nézzünk át?

**Tantárgyi ismeretek
a középszintű magyar nyelv és irodalom írásbeli vizsgán**
Keisz Ágoston

„Utolsó pillanatban”
Módszertani tanácsok a felkészüléshez a 2024-es érettségire
2024. február 21.

Miről lesz szó?

- A változások értelmezése: kompetencia és tárgyi ismeretek
- A tájékozódás forrásai és értelmezése
- Az irodalmi feladatlap
- A műértelmező esszé
- A témakifejtő esszé
- Segédanyagok

1. A változások iránya

- A kétszintű érettségi rendszerében a magyar nyelv és irodalom érettségi harmadik változata lép életbe.
  - 2005-2016
  - 2017-2023
  - 2024-
- Sok szempontból különböznek a vizsgamodellek
  - Leginkább a középszint változott, azon belül is az írásbeli kapta a legnagyobb figyelmet; emelt szint alig változott
    - Feladattípusok, értékelési rendszer, helyesírás – külalak
    - Szóbeli: kérdezhető témák, kánon átalakítása
- Legfontosabb szemléleti különbség: kompetencia és tárgyi ismeretek aránya

2. Kompetencia és tárgyi ismeret a középszintű írásbelin: 2005-2016

□	Inkább kompetencia□	Inkább tárgyi ismeret□
2005–2016. írásbeli□	40 pont – szövegértés¶ 20 pont – szerkezet¶ 20 pont – nyelvi minőség¶ (-3 pont – íráskép)□	20 pont – esszé tartalom¶ (-15 pont – helyesírás)¶ ¶ □
	80 pont□	20 pont□
szóbeli□	25 pont – előadásmód – 50%□	25 pont tartalom – 50%□
összesen□	Kb. 105 pont – 70%□	Kb. 45 pont – 30%□

3. Kompetencia és tárgyi ismeret a középszintű írásbelin: 2017-2023

□	Inkább kompetencia□	Inkább tárgyi ismeret□
2017–2023¶ írásbeli□	40 pont – szövegértés¶ 10 pont – gyakorlati / érvelés¶ 10 pont – nyelvi igényesség¶ 5 pont – szerkezet¶ 2 pont – íráskép□	25 pont – tartalom¶ ¶ 8 pont – helyesírás¶ ¶ □
	67 pont□	33 pont□
szóbeli□	15 pont – 30%□	35 (25 + 10) pont – 70%□
összesen□	82 pont – 55 %□	68 pont – 45 %□

4. Kompetencia és tárgyi ismeret a középszintű írásbelin: 2024-től

A középszintű magyar nyelv és irodalom érettségi vizsga értékelése

Írásbeli vizsga	
I. feladatlap: szövegértési-nyelvi feladatsor, irodalmi feladatlap	60 pont
Szövegértési-nyelvi feladatsor	40 pont
Irodalmi feladatlap	20 pont
II. feladatlap: műértelmező szövegalkotás	40 pont
Tartalmi minőség	30 pont
Szövegszerkezet	5 pont
Nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség)	5 pont
Helyesírásért összesen levonható: (az I. és a II. összetevőben együtt)	8 pont
Külalakért levonható: (az I. és a II. összetevőben együtt)	2 pont
I. + II. = írásbeli vizsga összesen:	
	100 pont

☐	Inkább kompetencia☐	Inkább tárgyi ismeret☐
2024-től írásbeli☐	30 pont – szövegértés☐ 10 pont – nyelvi minőség☐ (-3 pont – külalak)☐	10 pont – szövegértés: nyelvtan☐ 20 pont – irodalmi feladatlap☐ 30 pont – tartalom☐ (-8 pont – helyesírás)☐
	40 pont☐	60 pont☐
szóbeli☐	10 pont – 20%☐	40 (25 + 15) pont – 80%☐
összesen☐	50 pont – 33%☐	100 pont – 66%☐

5. A szabályozók rendszere

- 2023. októberig:
  - NAT és kerettanterv – érettségi követelmény elváltak egymástól.
  - Az érettségi vizsgán kizárólag az érettségit szabályozó dokumentumok voltak érvényesek.
- 2024-től
  - A Nemzeti alaptanterv szerint a kerettanterv az alapja a tárgyi ismereteknek (110/2012 kormányrendelet).

A magyar nyelv és irodalom tantárgyi követelményei igazodnak a Nat alapelveihez és céljaihoz. A Nat-ban meghatározott, illetve a kerettantervben részletesen szabályozott követelmények a középszintű érettségi vizsgához szükséges szaktárgyi elvárásokat rögzítik. A magyar nyelv és irodalom tantárgyak tanítása öt nagy szempont köré csoportosítható: a kompetenciafejlesztés, a műveltségközvetítés, a személyiségfejlesztés, a morális és az érzelmi nevelés.

- Az érettségi vizsga vizsgaszabályzata (100/1997 kormányrendelet)

18. §¹⁰⁵ (1)¹⁰⁶ A központi vizsgakövetelményekre épülő vizsgatárgyak írásbeli vizsgája központi feladatlapok megoldásából áll.
(2)¹⁰⁷ Az (1) bekezdésben meghatározott vizsgatárgyak írásbeli vizsgáztatási követelményei a központi vizsgakövetelményekre épülnek.

6. Honnan tájékozódjunk: jogforrások

1. Az érettségi vizsgakövetelmény és vizsgaleírás (nem jogszabály)
  - Vizsgakövetelmény: táblázatos formában teszi közzé a tárgyi elemeket
  - Vizsgaleírás: meghatározza a feladatok típusait

https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol

2. A kerettanterv és a Nemzeti alaptanterv

- Témakörök, szerzők, művek, memoriterek, fogalmak

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

4. *A Részletes vizsgakövetelményekben megfogalmazott követelmények az írásbeli és szóbeli érettségi vizsga anyaga? Tehát, ami nincs a Vizsgakövetelményekben, az nem lehet / nem lesz az érettségien?*

Igen. Az érettségien számonkérhető anyagról a *Vizsgaszabályzat* rendelkezik:

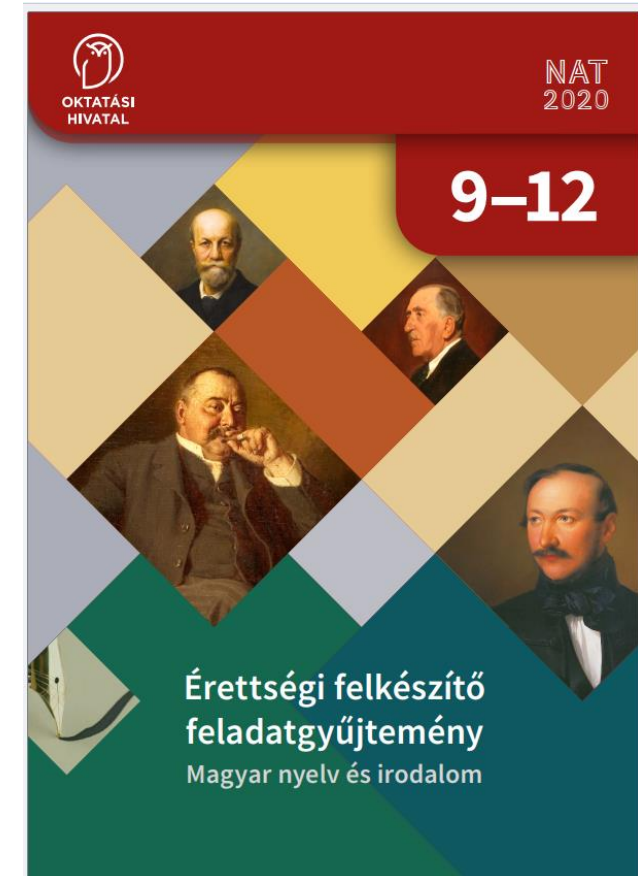
7. Honnan tájékozódjunk: jogértelmezések

3. Az OH által kiadott érettségi felkészítő feladatgyűjtemény információi, gyakori kérdések

- www.tankonyvkatalogus.hu
- A vizsgaleírás értelmezése, az új feladattípusokhoz minták, javítási útmutatók, szóbeli feladatokhoz javaslatok, gyakran ismétlődő kérdések.
- Hivatalos kiadvány, előre vetíti a nyitott kérdések értelmezését.

4. A hivatalos mintafeladatok, javítási útmutatók

- 2021. évi mintafeladatok
https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/mintafeladatok_2024
- OH által kiadott feladatgyűjtemény

8. Az irodalmi feladatlap – a jogforrás

- A vizsgaleírás:

b) Irodalmi feladatlap

A vizsgázó egy irodalmi feladatlapot old meg, ami a tanulmányai alatt megszerzett irodalmi **tájékozottságát** méri. Az összesen 20 pontot érő feladatok kérdéseinek mindegyike a részletes érettségi vizsgakövetelményekre épül. A feladatok 4-6 kérdés- vagy feladatcsoport köré szerveződnek. A feladatlap (a)

- korstílusok, stílusjegyek, stílusfajták felismerését,
- műnemi, műfaji tájékozottságot,
- verstani ismereteket (felismerés szintjén),
- a kötelezőnek kijelölt memoriterek,
- műismeretet,
- az irodalmi szöveg megalkotottságának eszközeit

mérhet(i).

A vizsgázók különböző feladattípusokkal találkoznak egy feladatlapon belül (pl. táblázat kitöltése, igaz-hamis választás, sorrend kialakítása, párosítás, szövegkiegészítés, fogalmak azonosítása, memoriterek felismerése, kiegészítése).

A feladatlap közli a konkrét feladatoknak megfelelő kritériumokra kapható részpontszámokat.

- Az érettségi gyakorlókönyv feladatlapjai is ezen beosztás szerint tartalmazznak gyakorló feladatlapokat.

9. Az irodalmi feladatlap - korszakok

- Érettségi felkészítő feladatgyűjtemény (4.)

3. Jó, ha tudjuk: az érettségi követelmények nem ölelik fel a teljes törzsanyagot. A magyar irodalomtörténet egésze kell ugyan, ám világirodalomból a középszintű érettségien nem szerepel a középkor, a reneszánsz, a felvilágosodás, a 20. századi és a kortárs világirodalom.

- Részletes vizsgakövetelmény (6. témakör: Művek a világirodalomból):

SZERZŐK / MŰVEK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Választható korok és művek a világirodalomból a líra és epika tárgyköréből	- Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia (pl. <i>műfajok, témák, motívumok, hőstípusok</i>). - További választható korszakok: a romantika, a realizmus, a századfordulós modernség a szimbolizmustól az avantgárdig, a 20. század.	- További választható korszakok: a középkor, a reneszánsz, a felvilágosodás, avantgárd és a 20. század első fele, a 20. század második fele és kortárs világirodalom. - A korszak jellemzőinek és egy-két kiemelkedő képviselőjének vagy alkotásának bemutatása.

- A kizárt világirodalmi korszakok magyar irodalomtörténetben is szereplő fogalmait viszont ismerni kell (pl. korstílusok).
- Ezen belül viszont a kerettanterv az alapja a tárgyi ismereteknek.
  - Ismerendő szerzők, művek, korszakok, stb. felsorolása.

10. Irodalmi feladatlap – memoriterek

- Érettségi felkészítő feladatgyűjtemény (72. oldal)
  - Csak az egészében vagy részletében pontosan kijelölt memoriterek kérdezhetők.
  - Ahol a kerettantervben csak annyi szerepel, „Részlet”, azok nem.
  - Kerettanterv memoriterei:

MEMORITEREK

Arany János: Toldi estéje (I. 1., VI. 28. versszak)
Arany János: egy szabadon választott ballada a nagykőrösi korszakból
Arany János: Epilógus (részlet)
Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...
Ady Endre: Kocsi-út az éjszakában
Babits Mihály: A lírikus epilógja (részlet)
Babits Mihály: Jónás imája
Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség (részlet)
József Attila: Reménytelenül (Lassan, tűnődve) (részlet)
József Attila Óda (részlet)
Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén
Reményik Sándor: Halotti vers a hulló leveleknek (részlet)
Radnóti Miklós: Hetedik ecloga (részlet)
Áprily Lajos: Március (részlet)
Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet

6. Az irodalmi feladatlapban lévő memoriteres feladatok között szerepelhet-e olyan vers/részlet, ahol a *Kerettanterv* úgy fogalmaz, hogy például Arany János: *Epilógus* (részlet)?

Az Irodalmi feladatlapban csak a teljes memoriterekhez és a konkrétan kijelölt részletekhez kapcsolódó feladat/kérdés szerepelhet.

A NAT 2020 *Kerettanterv 9–12. évfolyam* pontosan meghatározza a kötelezően elsajátítandó, az írásbeli érettségien számonkérhető memoritereket. A szóbeli tételekhez kapcsolódó memoriterek kijelölése a szaktanár feladata.

Az írásbeli vizsgán – az Irodalmi feladatlapban – számonkérhető memoriterek (teljes memoriterek + kijelölt részletek) a következők:

9–10. évfolyam

Anakreón: *Gyűlölöm azt...*

Catullus: *Gyűlölök és szeretek*

Janus Pannonius: *Pannónia dicsérete*

Csokonai Vitéz Mihály: *Tartózkodó kérelem, A Reményhez*

Berzsenyi Dániel: *A közelítő tél* (1. versszak), *A magyarokhoz* (I.) (1. versszak), *Osztályrészem* (1. versszak)

Kölcsey Ferenc: *Himnusz*

Vörösmarty Mihály: *Szózat*

Petőfi Sándor: *A bánat? egy nagy óceán..., Fa leszek, ha...*

11–12. évfolyam

Arany János: *Toldi estéje* (I. 1., VI. 28. versszak)

Ady Endre: *Góg és Magóg fia vagyok én..., Kocsi-út az éjszakában*

Babits Mihály: *Jónás imája*

Kányádi Sándor: *Valaki jár a fák hegyén*

Nagy László: *Ki viszi át a Szerelmet*

11. Irodalmi feladatlap – fogalmak

- A kérdezhető fogalmakról az Oktatási Hivataltól kapott válaszban:

„Fogalmak, kulcsfogalmak:

Mivel csak a kerettantervben szereplő fogalmak kérdezhetők az érettségien, és a kerettanterv teljes anyaga középszinten kötelező, a kérdezhető irodalmi fogalmak köre - az említett világirodalmi témákhoz kapcsolódó fogalmakon kívül - azonos középszinten és emelt szinten?

a)

Középszinten a 9-12.évfolyam kerettantervi fogalmai kérdezhetők,

emelt szinten pedig a „számon kérhető fogalmak körét a *Kerettantervek 5-12. évfolyamra* érvényes előírásaiban szereplő fogalmak alkotják” (l. *Részletes vizsgakövetelmények. A) Kizárólag emelt szinten*) + a világirodalmi témakörökhöz kapcsolódó fogalmak

b)

Középszinten: a fogalmak **azonosítása, felismerése**, a szövegalkotás során önálló alkalmazása

Emelt szinten: a fogalmak azonosítása, felismerése, a szövegalkotás során önálló alkalmazása **ÉS értelmezése, meghatározása**

- A fogalmak a kerettantervben az egyes témakörök végén szerepelnek. A hivatalos tankönyvek kiemelik a kötelező fogalmakat, bár nem minden kerettantervi fogalom szerepel a tankönyvben.

12. Szövegalkotási feladatok: javítási útmutatók

- Az általános értékelési útmutatók az Oktatási Hivatal [honlapján](#) találhatóak meg.
- Az útmutatók mindkét szövegértési feladattípusra vonatkoznak. Az eddigiekhez nagyon hasonlóak, csak a teljesítménytartományok térnek el.
- Rugalmasságot ad a javításhoz.
- Tartalmi pontszám jelentősége emelkedett – kérdés, hogy a feladatban mi jelenik meg.

Tartalmi minőség – adható összesen 30 pont. A bázisszöveg és a feladat értése; tudáskeretének ismerete (vonatkozó tárgyi tudás, általános tájékozottság); a válaszlemek megfelelése a feladat szempontjainak, szövegbázisának; a problémaérzékenység, lényeglátás, témataartás, gondolatgazdagság, releváns példák, véleménynyilvánítás szerint. Terjedelem: 500–800 szó.	
30–25 pont	a feladatban kijelölt valamennyi értelmezési szempontra utal, kitér, válaszol; kifejtett, indokolt, tárgyyszerű állítások, következtetések; ítélőképesség, releváns értékítélet; az értelmezési szempontoknak megfelelő tájékozottság (fogalmak, indokolt példák, hivatkozások) meggyőző alkalmazása
24–19 pont	részleges megfelelés a feladat szempontjainak; helyenként kifejtetlen állítások, következtetések; az értelmezési szempontoknak megfelelő tájékozottság (fogalmak, indokolt példák, hivatkozások) részben elfogadható alkalmazása, esetleges tárgyi tévedések; több elemében helytálló kifejtés, releváns vélemény

Szövegszerkezet – adható összesen 5 pont. A felépítés (gondolati íve, logikája, a műfajnak való megfelelés); a szerkezet (koherencia, arányosság, tagolás, terjedelem: 500-800 szó) szerint.	
5-4 pont	tudatosan felépített gondolatmenet; arányos tagolású szerkezet: bekezdések, felvezetés, kifejtés, lezárás; elvárt terjedelem

Nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség) – adható összesen 5 pont a nyelvi regiszter, a szókincs, a köznyelvi normának való megfelelés szerint.	
5-4 pont	megfelelő nyelvi regiszter; választékos, világos megfogalmazás és mondszerkesztés; pontosan alkalmazott, az értelmezési szempontokhoz illő gazdag szókincs; kifejező, árnyalt, következetes előadásmód; 1, esetleg 2 kisebb nyelvhelyességi hiba

13. Egy mű értelmezése – vizsgaleírás

- A feladattípus jellemzése a vizsgaleírásban nem változott.

A vizsgázó két különböző szövegalkotási feladatból választ egyet. A vizsgázó által választott feladat megoldásának elvárt terjedelme 500-800 szó. A választható feladatok a következők lehetnek:

A) Egy adott mű (vagy műrészlet) problémaközpontú, értelmező bemutatása
vagy

B) Témakifejtő dolgozat/esszé írása irodalmi témakörben.

Az A) feladat bázisszövege lehet lírai alkotás, szépprózai mű vagy műrészlet, drámarészlet. A művek származhatnak tematikai és műfaji kötöttség nélkül a magyar irodalom bármely korszakából, stíluskorszakából, szerzőtől. A feladat nem feltétlenül várja el a szerző ismeretét. Műrészlet esetében nem elvárás a teljes mű ismerete.

- A műértelmezési feladat szövege lehet
  - ismert / ismeretlen szerzőtől való szöveg.
  - bármely műnemből való: líra, epika vagy drámai szöveg.
  - bármilyen témájú.
  - részlet vagy teljes mű.
- „Magyar irodalom bármely korszakából.” – vagyis világirodalom itt nem szerepelhet.

14. Egy mű értelmezése – tárgyi ismeretek

- Érettségi feladatgyűjtemény: nem tartalmaz mintafeladatot
- 2021. évi mintafeladat - ballada műfaji sajátosságai
- 2023. október – novellaelemzés szempontjai

Műértelmező szövegalkotás: egy mű értelmezése

Értelmezze Arany János balladáját! Elemzésében mutassa be *A kép-mutogató* című mű műfaji összetettségét, a történet elbeszélésének sajátosságait! Elemezze a balladában a bűn – büntetés – bűnhődés motívumát!

Írásműve 500-800 szó terjedelmű legyen!

Arany János: *A kép-mutogató*.¹

*Énekes história.*²

MŰÉRTTELMEZŐ SZÖVEGALKOTÁS: EGY MŰ ÉRTTELMEZÉSE

Értelmezze Ottlik Géza alkotását! Az *Uszodai tolvaj* című novella két kamasz fiú jellemrajzát „készíti el” egy bűnügyi eset kapcsán. Kifejtésében mutassa be az elbeszélésmód sajátosságait, milyen poétikai, retorikai megoldásokkal mutatja be a narrátor a főszereplők karakterét! Értelmezze a novellát szervező lopásmotívum és az utolsó mondat dramaturgiai szerepét!

Ottlik Géza: *Uszodai tolvaj*

15. A témakifejtő esszé

- Vizsgaleírás: B) Témakifejtő dolgozat/esszé írása irodalmi témakörben.
- Érettségi felkészítő feladatgyűjtemény (30. oldal):

A témakifejtő dolgozat feladata a *Kerettantervben* meghatározott törzsanyagra épül.

A dolgozat feladatában változatos irodalmi témakörök jelenhetnek meg. Például:

- ≈ Témák, motívumok, toposzok változatainak felismerése, értelmezése (például *hegy, kert, sziget, út, évszakok, alászállás, felemelkedés, nemzedékek, család, felnőtté válás, beavatás, ember és természet, mikro- és makrokozmosz, felnőtt-gyermek, férfi-nő, bűn és bűnhődés, vándorlás, kaland, falusi és nagyvárosi életformák; a háború élménye, Trianon, a holokauszt, a légerek világa, a diktatúrák, az elidegenedés*).
- ≈ Poétikai fogalmak (például *műfajok, műnemek*) alkalmazása művek bemutatásában, értelmezésében.
- ≈ A kifejezés mód és világlátás változása a különböző korszakokban a középkortól napjainkig.
- ≈ A magyar irodalomtörténet/művelődéstörténet főbb korszakainak néhány jellemzője.

16. Mintafeladatok: témák, motívumok, toposzok

TÉMAKIFEJTŐ DOLGOZAT

Mutassa be az **ősz megjelenítésének sokszínűségét** a magyar irodalomban! Fejtse ki az **ősz-értelmezések kétarcúságát**, az **ősz-toposz létértelmező** szerepét néhány **legalább két-három szabadon választott költemény** alapján! Dolgozatában különböző korok szerzőinek műveiből válogasson!

Írásműve 500-800 szó terjedelmű legyen!

Forrás: 2021. évi mintafeladatsor

https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/mintafeladatok_2024

TÉMAKIFEJTÉS: EGY MOTÍVUM KORSZAKOKON ÁTÍVELŐ BEMUTATÁSA

FELADAT: Mutassa be **a természet- és tájábrázolás megjelenését** a magyar alkotók lírai műveiben! Témakifejtésében törekedjen annak értelmezésére, hogy az irodalomban megjelenített táj milyen **önmagán túlmutató jelentéseket** hordozhat! Legalább **két-három, különböző korszakokból származó lírai alkotás** értelmezésével szemléltesse a megadott témát! Dolgozata 500–800 szó legyen!

Forrás: OH-feladatgyűjtemény

17. Mintafeladatok:

műfaj, motívum költői pályaképhez kapcsolódóan

TÉMAKIFEJTÉS: EGY KÖLTŐI PÁLYAKÉPHEZ KAPCSOLÓDÓ MOTÍVUM MEGJELENÉSE

FELADAT: Mutassa be, miként jelenik meg **Kölcsey Ferenc** alkotásaiban a **nemzeti megmaradás kérdése**! Dolgozatában térjen ki az alkotások **formai-stilisztikai** jellegzetességeire is! Legalább 2-3 mű **értelmező bemutatásával** fejtse ki a témát! Dolgozata 500–800 szó legyen!

MÓDSZERTANI, MEGOLDÁSI JAVASLATOK

A **Tartalom** értékelése során akkor helyezhető a dolgozat a legmagasabb kategóriába, ha a vizsgázó a feladatban megadott szempontok mindegyikét meggyőzően kifejti, azaz

- ≈ a téma kidolgozása szempontjából releváns műveket választ,
- ≈ bemutatja a költő alkotásaiban a nemzeti megmaradás kérdését, és kitér az alkotások formai-stilisztikai jellegzetességeire,
- ≈ legalább két különböző műalkotást értelmez.

A **Nyelvi minőség** (szövegszerkezet, nyelvi igényesség) értékelése az általános értékelési szempontok alapján történik.

Lehetséges példák:

Kölcsey Ferenc: *Himnusz*, *Zrínyi dala*, *Zrínyi második éneke*

TÉMAKIFEJTÉS MŰFAJHOZ KAPCSOLÓDÓAN

FELADAT: **Az óda** mint a líra műnemének egyik legfontosabb műfaja az ókortól napjainkig szerves részét képezi az irodalmi hagyománynak. Mutassa be a **műfaj sajátosságait** az ön által ismert művek segítségével! Dolgozatában két-három műalkotás **értelmezésével** jellemezze az óda tematikus, formai és stilisztikai sokszínűségét! Dolgozata 500–800 szó legyen!

MÓDSZERTANI, MEGOLDÁSI JAVASLATOK

A **Tartalom** értékelése során akkor helyezhető a dolgozat a legmagasabb kategóriába, ha a vizsgázó a feladatban megadott szempontok mindegyikét meggyőzően kifejti, azaz

- ≈ a téma kidolgozása szempontjából releváns műveket választ,
- ≈ bemutatja az óda tematikus, formai és stilisztikai sokszínűségét
- ≈ legalább két különböző műalkotást értelmez.

A **Nyelvi minőség** (szövegszerkezet, nyelvi igényesség) értékelése az általános értékelési szempontok alapján történik.

Lehetséges példák a kerettanterv törzsanyagából:

Horatius: *Thaliarchushoz*
Balassi Bálint: *Egy katonaének*
Csokonai Vitéz Mihály: *Az estve, A Magánossághoz* (elégico-óda)
Berzsenyi Dániel: *Osztályrészem, A magyarokhoz (I.)*
Vörösmarty Mihály: *Szózat, Gondolatok a könyvtárban*
Adam Mickiewicz: *A lengyel anyához*
Petőfi Sándor: *Minek nevezzem?, Fekete-piros dal*
Arany János: *Letésem a lantot* (elégico-óda)
Babits Mihály: *In Horatium*
Juhász Gyula: *Anna örök*
Tóth Árpád: *Esti sugárkoszorú*
József Attila: *Óda, A Dunánál*

18. Tárgyi ismeretek a szövegalkotási feladatban

- Műelemezéshez szükséges fogalmak használata
  - Műfajok és műnemek, poétikai fogalmak, korstílusok jellemzői
- Művek, szerzők, korszakok
  - Témakifejtő esszé alapját jelenthetik – már ismert szövegek értelmezése, újragondolása
  - Egy mű értelmezése – előfordulhat olyan feladat, amelyhez a szerző ismerete hasznos lehet
- Irodalmi feladatlaphoz hasonló tudásbázis
  - Különbség: szövegalkotásnál inkább összefüggések, tudás használata
  - Válogatási lehetőség – diák nagyrészt maga válogathatja ki, mit használ
    - (Kivéve, ha a feladatléírás kér valamit.)
  - Szöveggyűjtemény használható a dolgozat elkészítéséhez

19. Mit nézzünk akkor át?

- Irodalmi feladatlap témaköreinek áttekintése:

- korstílusok, stílusjegyek, stílusfajták felismerését,
- műnemi, műfaji tájékozottságot,
- verstani ismereteket (felismerés szintjén),
- a kötelezőnek kijelölt memoriterek,
- műismeretet,
- az irodalmi szöveg megalkotottságának eszközeit

- Alkalmazás, fölismerés és azonosítás szintjén.
- Alapvető ismeretek áttekintésére, értésére van szükség.
- Értő áttekintés esetén ezek az ismeretek a szövegalkotási feladatoknál is fontosak, jól használhatóak.

Magyartanárok Egyesülete – 2024. érettségi

- <https://magyartanarok.wordpress.com/category/erettsegi-mappa/>

Fenyő D. György a vizsgakövetelmények értelmezéséről –
[videó](#) / [diasor](#)

Szarka Eszter a felkészítés módszertani lehetőségeiről – [videó](#) / [diasor](#)

Zeman Csaba az elektronikus és nyomtatott segédletekről –
[videó](#) / [diasor](#)

Fenyő D. György a felmerülő kérdésekről és a szóbeli tételekről –
[videó](#) / [diasor](#)

Bacsó Péter az irodalomtételekről – [videó](#) / [diasor](#)

Keisz Ágoston a témakifejtő esszéről – [videó](#) / [diasor](#)

Vörösmarty költészete 2. Kései versek

KEISZ ÁGOSTON

kiveszem a
könyvtárból

átlapozom

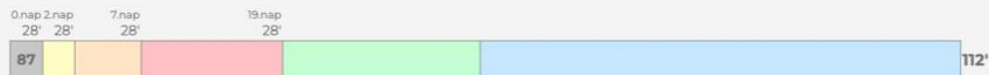

indítom a
drillt

kezdés
sorban ↓

kezdés
random %

memória boxok

legfontosabb 29

fontos 30

egyéb 28

Saját tanulandók

Világos után

1848 augusztusában a **világosi** fegyverletétel nem csupán a szabadságharcnak vetett véget, hanem mindazoknak a reményeknek is, amelyeket a **reformkorban** az ország megújításával kapcsolatban a magyar szellemi és politikai elit táplált. Először **Haynau** rémuralma és a megtorlás sokkja, majd a **Bach** -korszak (1850–1859) alatt az **alkotmányos szabadság** megszűnte tette szinte lehetetlenné az ország érdekében végzett szabad, tevékeny munkát. A szabadságharc után életben maradt értelmiségiek, írók, politikusok számára fontos téma volt egyrészt a megelőző időszak **feldolgozása**, másrészt pedig annak a **magatartásformának** a megtalálása, amely a nehéz időkben követendő példa lehet. **Arany János**, Vörösmarty Mihály és **Tompa Mihály** egyaránt fontos versekkel segítette a világosi fegyverletétel traumájának feldolgozását.

irodalom érettségi felkészítő

Keisz Ágoston

2024-es
követelmények
szerint készült
digitális tananyag

zeniiith

ELÉRHETŐ:
www.zeniiith.com

<https://zeniiith.com/hu/erettsegi>

Magyar emelt magabiztosan – felkészítő videók

- <https://www.btk.elte.hu/magyar-emelt-magabiztosan>

1. Miért érdemes a magyar emelt szintet tenni?
2. A szövegértési és nyelvi-műveltségi feladatlap
3. A műértelmező szövegalkotási feladat: egy mű értelmezése
4. Műértelmező szövegalkotás: összehasonlító elemzés
5. A műértelmező esszé: szempontok és tanácsok (Molnár Gábor Tamás előadása)

MAGYAR EMELT MAGABIZTOSAN

SEGÉDANYAGOK AZ EMELT SZINTŰ MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM ÉRETTSÉGIHEZ

Vállalkozásunk célja, hogy segítséget nyújtsunk azoknak a középiskolás diákoknak, akik az ELTE BTK magyar szakján szeretnének tanulni, vagy osztatlan tanári szakon a magyart választanák egyik szakjukként.

Igyekszünk abban támogatni reménybeli leendő hallgatóinkat, hogy magabiztosabban, felkészültebben vágjanak neki az emelt szintű érettséginek magyar nyelv és irodalom tantárgyból.

2024 februárjáig az írásbeli feladatsorok megoldására való felkészüléshez tanácsokat adó videóinkat töltjük fel erre a felületre. A továbbiakban szeretnénk a szóbeli tételsorokhoz is segítséget nyújtani: a jövőben a rendszeresen előforduló tételekhez, anyanyelvi témákhoz, kötelező irodalmi szerzőkhöz és művekhez kapcsolódó anyagokat is tervezünk készíteni.

ÉRETTSÉGI irodalom

Adattár és tesztek

DIÓSZEGI ENDRE – SZARKA ESZTER

ÉRETTSÉGI magyar nyelv és irodalom

*Feladatsorok a középszintű
írásbeli vizsgára*

KEISZ ÁGOSTON – SZARKA ESZTER

Kód: MAGYAR20
20% kedvezményt ad

<https://eotvoskiado.hu>

